

DEBRECZEN

POLITIKAI NAPILAP.

A DEBRECENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Melyben: Félévre 6 kor. Negyedévre 3 kor. — fill.
Világos: Félévre 9 kor. Negyedévre 4 kor. 50 fill.

Főszerkesztő:

Dr. Varga Lajos

Felolós szerkesztő:

Békásy Jenő.

Egyes szám ára 4 fillér.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Debrecen, Csapó-utca 10. Telefon 412.

Március elsején új előfizetést nyitunk a Debreczenre. Kérjük azokat a t. előfizetőinket, akiknek előfizetése február végén lejár, hogy az előfizetés megújításáról gondoskodni sziveskedjenek, nehogy a lap szétküldésében akadály történjen. Egyben kérjük a lakóhelyváltoztatások szives bejelentését.

Barázdák.

Egymás szárnyát verdesik a riasztó események, a zsarnokság uton van már, ránk csap ma, hatalmába ejt, de minden bizonynal a zsákmánya lesz a magyar szabadság.

Hát jó: jöjjön a felséges zsarnokság, amelyet igazi barnum-reklámmal vezet be a Burg sovány esze. A nemzet szeme már lángugaras napba is nézett, nem fogja hát behunyni a kegyelmes, fenséges vagy akár mimás alkotmányrablólovagok égő oszlova előtt sem. Találkozott ez a nemzet már igazi hősökkel is diadalmos csatákon, hogy reszketne hát most a vedlett tigrisbőről, amely alatt szepeg az ordító gyávaság s koronás címerrel takargatja azt a helyet, ahol a hétköznapi halandó az eszét viseli.

Földön, vizen, égen harsog a vészkiáltás: vigyázz magyar, nyakadon az abszolútizmus! Talán már ácsolják is az akasztófákat. Meglehet, Elvégre a Habsburg-császárok életének utja rendszeren ilyen hadi-étkiménnyel volt szegélyezve. Különösen pedig a trón mostani gazdája kedvelte ezt a szivszenderítő szórakozást a fiatalisága

mulatós esztendeiben. Talán már készítik a helyet Josefstadtnban, Kufsteinban, az aradi kazamatákban, ahol vértanuk kísértének. Talán már sóvizben áztatják a korbácsot, hogy nőkn és gyermekeken fajtalanokdjék az aljas boszujuk. Ó, a Habsburgok vérebei ehhez is nagyon jól értenek!

Tehát bevezetett. Ma katonaság kergette szét a képviselőházat. Nyiri Sándor, a császár képviselője fegyveres had élén vonult be a nemzetgyűlés házába és nyíltan is proklamálni fogja a szurony uralmát. Ugyanakkor pedig Uexüll-Ghyllband gróf hadtestparancsnok tüntető felvonulást rendezett a főváros egész helyőrségével.

De mi lesz ezután? . . .

Velencében, a Riva degli Schiavonin, ahol a tenger királynője a diademjét viseli, karosú vöröstestű palota emelkedik ki a házak tömegéből. Valamikor Contarini doge volt a gazdája, most német vendéglős bérlő, bizonyos Sandwirth ur. Az aranykártyos ebédlőjében három aréka volt: Viktor Emánuelé, akinek ércszobra alig száz lépésnyire innen rágásol az osztrák lobogóra, amelyet megalázott (a lelkünk körülöleli ezért az emléket), Vilmos császáré és a mi földi istentünké: Ferencz Józsefé. Ma hiányzik az egyik: a legutolsó. Valaki, akinek az anyját Haynau Bresciában 6 felsége, az osztrák császár nevében agyonkorbácsoltatta; valaki, akinek az apját belepörkölték a saját házába; valaki, akit szópós korában szuronyhegyre tűztek volna, ha el nem rejti a könyörület — az ablakon hajította ki.

Ez a valaki olasz ember volt, de ma-

gyar is lehetett volna és megtörténhetett volna vele mindaz, amiért félszáz év után is kicsapott a pusztító gyűlölet lángja a lelkéből. De mégsem lehetett volna magyar ember, mert azt renyhév és érzéketlenné tette az, hogy egyebet sem csinált a szörnyűséges nemzet tragédia óta, mint fátyolt borított a multra, a maga egyre vérző sebére és az ellensége förtelmes bűneire. És a reménység virágjaival ültette be a szenvedések helyét. És a szeretet forró hullámaiban felolvasztotta a multak minden keserűségét. Oltárt emelt szívében annak, aki a legszentebb oltárt lerombolta és meggyalázta. A vért adta azért, aki a vért vette. Az üdvösségét kínálta volna annak, aki a poklot szerezte meg neki.

Szeretnénk belátni száz év jövőjébe. El kell jönni s el fog jönni a sok irtózatos bűne a méltó bűnhődés!

Négyszáz év bűnére érzik is már a megtorló büntetés. Kegyetlen bűntekre kegyetlen bűnhődés. A költő jóslata teljesedni készül: „El fog pusztulni Ausztria s földönfutók lesznek császárai! A „hü“ Ausztriában mindenik nép már is kész — hűtelen, Német, cseh, olasz, horvát elszakadni készül. Viszi magával majd sajátlakta földjét s magára hagyja — nép és föld nélkül — az osztrák császártját.

Minden időben hivek voltunk mi, Becsületes, emberséggel gondolkodó, koronás királyaink által szentesített törvényeinket mindig megtartó, királyainkhoz mindenkor kutyahűséggel ragaszkodó hű nemzet voltunk, s mindig biztunk a királyi eskűben!

Sírvers.

Hős volt. Sebeit koldúgúnya fedte,
mellén érdemkeresztje csillogott.
Az érdempénz is, ő is megkopott,
mire az irgalmas halál kivette
fáradt kezéből a koldúsbót.

Rostkowitz Arthur.

Szóljon cigány a hegedű . . .

Szóljon cigány a hegedű,
fájdalmasan szóljon!

Szálljon el a síró hangja
messze, mint a sólyom.

Síró hangja legyen az én
bánatom siratója . . .

Meghalt az én kis angyalom;
egyre gyötri a fájdalom

a szívemet azóta.

Hadd abba a muzsikálást,
hadd abba, ha mondom!

Látod, hogy a könyveimet

egyre jobban ontom . . .

Nem vidit föl engem többé

se a bor, se a nóta . . .

Meghalt az én kis angyalom,

egyre gyötri a fájdalom

a szívemet azóta.

Bodrogi Zsigmond.

Az élödsi.

— J. H. Rosny. —

Amikor Carafe, ez a kis kövér emberke eltávozott a dohányzóból, Sigismond méltatlankodva kiáltott fel:

— Már az igaz, a világ tökéletlen volna élödsiek nélkül! De ha már valaki másokon élösködik, legalább legyen valami érdeme, akár szelleme, eleganciája, vagy születése révén. De valamire mégis csak hivatkoznia kell, hogy ennyire visszaélhessen a vendégszeretettel!

Hanem ez a pók, ez a Carafe, kinek sem külső megjelenésében, sem bensőjében egyetlen tiszteletreméltó vonás sincsen, hogyan van ott mégis minden vendégeskedésnél, azt már igazán nem vagyok képes megértani!

A háziúr mosolyogva szólt:

— Boesánat, Carafe a legideálisabb vendég. Nagy gyönyörűség őt asztalnál látni. Evés közben minden egyéb megszűnik számára a földön. Arca átzellelül, a

párás pecsenye, az illatos mártások mámorossá teszik Carafe jelenléte elég arra, hogy farkasótvágyunk támadjon. Egy tekintet a derék férfira s példája magával ragad. Menynyivel kevésbé mulatságosak a többi vendégek. Minden arcon valami idegésztertség tükröződik. Az asszonyok ekkor is apró cseprő toilette- és cseléd dolgairól suttognak, a férfiak szerelmi kalandokról, kártyapártikról beszélnek. Sehol igazi gondtalanság, igazi jókedv! Carafe az egyetlen, a kit csakis az asztal vonz a háza . . .

— A mi engem illet, — szólt most Jacques Antignes — én a leghatározottabban becsülni tudok minden embert, a ki ügyessége révén a mások jóvoltán gyarapszik. Mintegy 8 esztendeje lehet most annak, hogy atyám valami igen jövedelmező vállalkozásba kezdett. Az ő jószágos lelkét határtalan optimizmus uralta, vakon hitt a pompás eredményben s valósággal mámoros volt a sikertől. Ragyogó pompával vette körül egész háztartását s asztalunknál állandó vendégsereg tanyázott. Fejedelmi bőkezűséggel szórta a kincseket, a melyeket vállalata gyűmöleszött. Vendégeink között állandóan ott volt egy öreg ur is, méltóságteljes, komoly alak, tökéletes hasonmása Voltaire-nek. Senkihez sem szólt, alig mondott egy-két megjegyzést egész ebéd alatt, az egyetlen dolog, a mi számára létezett: a menü volt. En igen fiatal voltam még akkor s gunyos szájalommal néztem az öregre. Anyám

Hűségünkért, bizalmunkért im itt a jutalom, alkotmányunknak cudar elkobzása! Bűnre büntetés vár! Ki bünt követ el: cselekvényéhez képest büntessék is meg irgalmatlanul „az ur isten és minden szentei!”

Íté a történelem.

Irta: Bakonyi Samu.

Kevés örömet, sok szenvedést juttatott a sors a magyar nemzetnek, mióta koronáját állandóan idegen család hűségére bízta. Becsületes bizodalomban azt hitte, hogy öröklött alkotmányát a korona öröklése jobban biztosítja és a saját erkölcselével mérte annak a nemzetségnek lelkét, amelyet egykor leghatalmasabb ellenségétől megvédelmezett, amelynek a dicsőséges Árpádok idejében nagyhatalmi létet és jövődöt teremtett.

Jó tettetért jót várj. Ez a magyar nemzet erkölcsana. Évszázadok véres bűnei sem tudták lelkéből ősi tévedését kiirtani. A megmentett és fölsegített Rudolf ivadékainak növekedő hatalma a magyar állam függetlenségének lett szüntelen veszedelme. Török hódítás, német álnokság, magunk meghasonlása átkot hozott reánk. Valósággal vert meg az Isten és a Hohenstauffok egykori hűbéreseit Magyarország trónjára ültették.

Azóta szomorú a magyar nőt. — Azóta járunk sötét éjszakában, és bár az állhatatosság hitével hirdettük ugyan mindig, hogy megvirrad még valaha, de világosságot Bocskaytól kezdve Kossuthig csak fegyvereink tüze gyujthattott. Isten csodája és ébrentartó hőseinek érdeme, hogy századok rengeteg éjjelében a megsemmisülés örök álmába nem süllyedt nemzetünk. Számos példája van a világtörténelemnek, sőt a messze múltba és távol országokba sem kell érte nyulnunk, hogy idegen uralkodócsaládok mint honosodtak meg új hazáukban, mint váltak vérben és lélekben annak a nemzetnek igaz fiaivá, amely őket maga fölé emelte. A mi

sorsunk ezeknek a nemes példáknak kiáltó ellentéte. Pedig mi mindig megértettük királyaink baját. Mi miattunk ugyan soha bajba nem kerültek, de bárhonnán fenyegette hatalmukat akárhányszor halálos veszedelem, mi, mostohagyermekek védjük meg mindig a magunk vérével — a magunk vesztére.

Mert valahányszor segedelmtünkkel új lelket vertünk beléjük, a gyorsan felejtő és okulásra képtelen cézári elbizakodás mindig ellentünk fordult, és alkotmányunkat akarta levérni, mikor osztrák hálával úgy látta, hogy egyhamar rá nem szorul a magyar nagylelkűségre. Ők minket soha meg nem értettek. Vágyaink, reményeink, örömeink keserveink szívüket mindig hidegen hagyták. Idegen érzések maradtak ezek előttük, amelyek iránt olykor, a veszély óráiban, vagy a számitó érdek szavára némi fukar figyelmet mutattak, de lelkükbe sohasem fogadták, belső világuk rideg zárja soha meg nem nyílt a mi bánatunk, a mi eszményeink előtt. Mikor senki sem zavarta hatalmi gögőket, a Fáraó szemével vergődő rab szolgának nézték nemzetüket, vérző testére kevélyen mérették az ostorcsapásokat és nem hallgatták meg a fájdalom kiáltásait. „Hiába kéred azt, ki kinjainknak nem volt részese. Nem ért, nem ért!” Nem, mert kemény szívük idegen volt és idegen maradt.

Mi pedig elnyomtuk fájdalunkat, túrtuk a hóhérszínkeket is. Szenvetünk börtönt, jártunk a bujdosás tövises útjait. Csak mikor már csordultig telt meg a keserűség pohara, mikor már a természet életfentartó ösztönének lebirhatatlan ereje összetörte a mérséklet minden fékező bölcsességét, mikor már tovább tűrni csakugyan az agyonkorbácsolt rabszolga dicsélen halála lett volna: fegyvert csak ekkor adott a végső elszántság kezünkbe.

Es azóta is, hogy a Habsburgok választás nélkül jutnak a magyar királyi ősi trónusára, mindössze kétszer ragadta a hitszegés megtorlása odáig

nemzetünket, hogy magát a végleges szakításra el tudja határozni. Onodon és Debrecenben, Rákóczi Ferenc és Kossuth Lajos személyében testesült meg a történelmi igazságszolgáltatás. 1711-ben békekötéssel, 1849-ben az orosz fegyverek tulnyomó erejének segedelmével sikerült véget vetni küdelmtünknek. Katasztrófa volt mind a két befejezés, de a magyar alkotmány teljes és bevallott elnyomására csak a világosi fegyverletétel vezetett. Teljes volt ez az elnyomás, de tartós ez sem maradhatott. A formák uralmát legalább, némi nemzeti tartalommal visszaállította az okosnak hitt megalkuvás.

A magyar királyi koronázott császár nyájas közeledése kiengesztelte a szívek fagyát. A fájó sebekre azt a bizonyos fátyolt megint reaborítottuk. Igaz, hogy sokat rángatták, szakgatták, de hűséges türelmünk föltjával mi csak foltoztattuk. Történt aztán egyszer, hogy a jámbor nemzet nagyon elfelekezett magára vett sorsáról. Hirtelen elhitte, hogy ami igaz jogát papiron meghagyták, életre hívhatja. Valamiképp azt gondolta, hogy törvényeinek uralma nem képződés, alkotmánya tiszteletben tartott valóság. De nem kellett sokáig álmodoznia. Chlopyban a császár kardjára csapott és hogy nem a magyar alkotmány, hanem az a hadiparancs uralkodik felettünk, bőségesen megtanithatót rá mindenkit e lefolyt esztendő története.

Mindazonáltal csalódás és reményesség fölváltva követte egymást a kifogyhatatlan türelmü nemzetlelkében. Durva ökölcspások érték büszkeségünk, mi mégis elviseltük és vártuk, hogy a jobb belátás győzedelmeskedik. Megtámadott jogaink tudatában tiltakoztunk bár, de mégis tudomásul vettük a legvilágosabb törvénytöréseket. Mert mi nem akarunk szakítani.

Es ime, hogy hiába túrtunk, ime, hogy hiába vártunk! Az a foltos, az a rongyos fátyol most egy rántással kettészakadt. Az országgyűlést ma széjjelver-

tiltakozott ellene, hogy mindig nálunk legyen, de atyám védelmezte:

— Ugyan hagyjátok. Ez az ember szűkséges fölösleg az én fényüzésemben. Rék-lámdarab! . . .

Egy napon krízis állott be atyám vállalatában. Az amerikai tőzsdének egy hulláma átosapott az óceánon s megrendítette házuk alapját. Egy ideig sikerült atyámnak a hégagot elpalástolni, a lavina azonban feltartóztatlanul rombolt alattunk. S egy napon beállott a katasztrófa. Harmincezer frankról volt mindössze szó. Néhány hét előtt ily csekély összeg felett csak mosolygott volna atyám, de e perében ez az összeg nagyobb jelentőséggel bírt fél milliónál, mert — hiányzott.

— El vagyunk veszve, — mondta atyám — vége mindennek, ha harmincezer frankot nem szerezhettünk!

Hajnaltól estig hajszolta a pénzt — hiába.

Micsoda éjt töltöttünk el! . . . Az egész házban senki sem volt képes behunyni a szemét. Még most is hallom, amint akkor az éjszaka csendjében atyám idegesen mérte végig a szobát, kopogó léptekkel. E léptek szomorú kongása még most is a fülemben cseng . . . Künn pedig ezalatt szürkült a hajnal . . .

A hosszú virrasztás után nehéz álomba merültünk. A levélhordó csengetése riasztott fel bennünket.

— Ajánlott levél — jelentette az inas.

— Személyesen kell az urnak átvennie.

A levélhordót bebocsátották. Három darab passétes borítékot nyujtott át. Atyám arcát halotti sápadtság borította el. Mind a három borítékban tíz darab ezer frankos bankjegy volt . . .

— Oh, istenem! . . . oh istenem! . . .

— kiáltott fel anyám, hálásan emelve szemét az égre.

Atyám resakelő kezei alig voltak képesek feltörni a borítékot. Mind a három borítékban egyazon kézzel írott levélke volt:

„Egy jó barátja küldi önnek e kölcsönt, aki egy év múlva eljön majd érte, hogy visszakérje.”

Az írás teljesen ismeretlen volt, név sem állt alatta.

A harmincezer frank megmentette a vállalatot, amely csakhamar fellepdült ismét. A vállalat megifjodva, megizmosodva támadt fel újra s nem rendült meg soha többé. Boldogok voltunk s már régen megfeledeztünk az ismeretlen jó barától, mikor egy este kilépett az inkognitójából.

Nagy társaság volt nálunk s természetesen a Voltaire-arcu öreg ur is ott volt. Mikor szivarra gyujtottak, így szólt atyámhoz.

— Szabad kérném egy pillanatra? Bo-

csásson meg . . . egy diszkrét kérdésem volna.

— Tessék, parancsoljon velem . . . Nos? Mit kíván?

Féltrevonultak egy kis fülkébe.

Az öreg ur zavartan suttozta:

— Egy kis üzleti differencia . . . Szeretném önnel elsimítani . . . Tetszik emlékezni? Éppen ma egy éve.

— Egy éve? Minek?

— Ön három levelet kapott . . . és . . . én . . . önnek . . . ma szeretném visszakapni.

Atyám megdöbbenve nézett a falánk öregre, akit valamennyien olyan jelentéktelen fölöslegnek tartottunk a házban. Az örömköltésére, melylyel megölelte vendégét, mindenki odanézett.

— Ime uraim! — kiáltott atyám — ez az én kedves jó barátom, a föld legnemesebb szívé embere!

Es elmondta a három levél történetét, ezt a mesébe illő romantikus históriát.

— Ime uraim, ez az oka annak, hogy mindenkor bizonyos misztikus tisztelettel nézem a társaságok parazitáit, akiket önök annyira gyűlölnék.

ték. Beláthatatlan idők következnek szerencsétlen hazánkra.

A végzetes kockát Bécsben elvetették. Az eldobott kő hol fog megállni, a rövideszü, kajánlelkű tanácsadó, ha kérdőre vonhatnók is, alig tudná megmondani. A jövőbe nem láthat senki, de a megtörtént eseményeket az elfogulatlan nemzetek igazságos ítélete alá merjük bocsátani. Vizsgálják meg a szabadság szeretetével és mérjék meg a jog tiszteletével, van-e homály a mi küzdelmünk tisztaságán és követeltünk-e bármi olyat, ami minket, élő és szabad nemzetet, a magunk törvénye szerint meg nem illet?

Uj harora kényszerít bennünket a hatalom. Ujult erővel, tiszta hittel, bátor szívvel, Isten és emberek előtt nyugodt lelkiismerettel szállunk ismét csatára. Ellenünk talán a szuronyok százai, igazságunk mellett csak a törvény, a megbántott hűség és négyezer esztendő szenvedéseinek valamennyi tansága. A történelmi mérkőzés a mai naptól fogva újra kezdődik. A megpróbáltatások ideje ismét elkövetkezett. A nemzet nem idézte föl, a nemzet jogai áldozatul nem eshetnek. Magára vessen, aki mindenáron csak szakítani akart.

Az elmúlt időkbel.

Irtá: dr. Székely Áron.

Kárpátok aljában, ott a hol a Latoro, Laboro, Ung, Ondava és a kis Tapolj zúgó habjaiból a zavaros Bodrog jobbról aláfoly, balról pedig a máramarosi hegyekből a Tisza fut alá eszöndes örömmel, összekerülnek utóbb Tokaj közelében és összelelkezve hagyják el a délre moosolygó völgyet, sangó ligetét és vizlepte lapályt — terül el a kurucok vérével áztatta „Bodrogköz” szigetje.

Ennek kelloa közepén pedig, mért földalatti utakkal összekötött szász és szász várcsással övezve, emelkedik büszkén égnek felé Sárospatak vára.

Közvetlen közelben a Magyaroknak szent helye, a hét kuruc vármegyének Mekkája, Rákócy Ferenc szülőhelye a borsai kastély fekszik.

Valamikor Máriás zászló lengett a pataki vár fokán, tórogató bus hangja verte fel a vidék nyugalmát, a könyöklőkről pedig Rákócy daliás testőreinek, a palotás őrségnek szeméi révedeztek a Hernád, Sajó, Bodrog és a Tisza öntözte véges-végtelen alföldi síkság felé.

Itt ütött pártot a szelidlelkű Bethlen Gábor, itt gyűjtötte össze hajdút a hős Bocskay és jó Thököly István. Itt bontotta ki, midőn „recrudescunt vulnera Hungariae” felszakadtak ismét Magyarország sebei a elkeles zászlaját II. Rákócy Ferenc, ami Vezérlő Fejedelmünk.

Mostan pedig osztrák feudális főúr Windischgratz Lajos herceg lakik benne... Fia Windischgratz Alfréd hercegnek, a téli hadjáratban diadalmas osztrák hadak fővezérének, kit szabadságharcunk leverésére küldött be eszernyolcszáznegyvennyolcban Auszriának császára. Még ősei kapták e birtokokat, amelyek valamikor Rákócy Ferencé és dicső anyjái hős Zrínyi Ilonáé voltak.

Lajos herceg is Magyarországon kezdte meg pályafutását. Apja seregével jött be az országba, résztvett a tapió-bícskei és a kápolnai végzetes csatában, segített ő is levérni a forradalmat, vitézségi érdemrendet kapott érte. Majd Magyarországon telepedett le, résztvett az egyházi politikai harcokban és a főrendiházi klerikális ellenzéknek volt a vezére.

Mintegy tíz esztendő előtt történt, Az egyházi politikai harcok vihara sűvített végig az országon. A mágnások közül az Andrássy, Hadikok, Barkócyak, Vayak, Lónya-

yak, a köznemesség közül a Vékeyek, Szermerék, Kasinyak, Kossuthok és a honoratioroknak díszvirágjai voltak a megyei közgyűlésen a liberalisoknak vezérei. Mallettük állt sorompóba az egész vármegye.

Nagy társaság gyűlt össze ez alkalommal a pataki várban. És ekkor Windischgratz Lajos herceg, a ki úgy látszik nagyon jól, kiismerte a magyar nemzetet és a ki: hadtestparancsnok, vezénylő lovassági generális császári és királyi altábornagy, Siggen Egloff és Windisch Gratz grófja, aranygyapjas vitéz és birodalmi herceg; tekintetes Abauj, Zemplén és Szabolcs vármegyék törvényhatósági bizottsági tagja, Szerencs, Tokay, Sárospatak, Sátoralja Ujhely és egyéb Rákócy ispánságok örökös Ura; királyunknak rokona, következő nyilatkozatot tette:

— Minden ötven esztendőben forradalmat kell csinálni ebben az országban, leiporni a nemzetet és megújítani a népet.

Ezen nyilatkozat nem került akkor nyilvánosság elé. En is csak néhány esztendő előtt halottam. Vékey Gedeon, Zemplénvármegye tisztii főügyésze mondotta nekem el. Becsületszavamat vette, hogy tovább nem adom. Jókai egykori geresselyi nábobja tartott ugyanis attól, hogy indiscretiója állásába kerülne. Most azonban a tulvilágról meg fog bocsájtani nekem Windischgratz. Hiez Lajos hercegnél nagyobb ur, ismételte most ezt a bécsi udvarban, úgy látszik nagyon is röpkémondást. De már a „Pesti Napló” pénteki száma szerint a bécsi szoké klubban, a minap következő vérlázító nyilatkozat hangzott el:

— Magyarországot minden tíz évben meg kell hódítani.

Windischgratz herceg ötvenesztendősen turnusokban szerette volna vérezni látni a magyar nemzetet. Most már tíz esztendőben szabják meg a terminust.

Aki pedig ezen nyilatkozatot tette, senki más, mint Ferenc Ferdinánd főherceg vezénylő lovassági generális, osztrák és királyi altábornagy, a hadsereg fővezére, Auszria jövődöbéli császára és Isten kegyelméből Magyar-Horvát-Szlavon és Dalmátországok jövődöbéli apostoli királya.

Az esküszegés.

Hiába minden! Vége van! A magyar alkotmány — volt — nincs. Eddig még volt legalább papiroson, ma onnan is letepték.

Szerencsétlen ország, szerencsétlen nemzet! 380 év óta hányszor érted ezt meg, ami újra rád tört.

Nyomor és szenvedés nem első részünk most, 380 év óta minden századunkban újra meg újra éreznünk kellett. A mi históriánk mindig ismétlődik. Pedig megesküdtött a király s megesküdtött előtte mindenik az alkotmányunkra. Hiába volt, mindig hiába.

Azt mondják, szent az eskü s kétszeresen szent, ha királyi ajk mondja. Aki meg-törti, vagy megszegi fogadott esküjét, bűnös az itt lenn már a földön is s bűnösül meg az istene elé is! Ha királyi törli meg szent-séges esküjét, százaszorosan bűnös.

Emberi és isteni jog mondja, emberi és isteni igazság hangosan kívánja, hogy minden bűnre büntetés szálljon, megborolatlannul ne maradjon vétek! Bűnre büntetés jön. Kisebb a kisebbre, nagyobb a nagyobbra!

Mennyi ocsmány vétek, mennyi kegyetlen bűn, mit nemzetünk ellen négy század év alatt saját királyaink elkövettek! Földnek és égnek van-e büntetése, mely ennyi bűnnel fölér! Földnek és égnek van-e büntetése, mely ennyi bűnt megtorolni képes?

„Mi, király, esküszünk az élő istenre, boldogságos szűz Máriára s az Istennek minden szenteire, hogy Magyarország és társországi törvényhatóságait s egyházi és világi minden rendű lakosait jogaikban, kiváltságaikban, szabadságaikban, szabadalmaikban, törvényeikben, régi jó és helybenha-

gyott szokásaikban megtartandjuk, mindeniknek igazságot szolgáltatunk, Magyarország és társországi jogait, alkotmányát, törvényes függetlenségét szentül és sértetlenül fenntartandjuk s mindezeket királyi hatalmunkkal mások által is megtartatjuk s fenntartjuk. Isten minket úgy segítse s annak minden szentei.”

Olvassátok el. Királyi hitlevél, királyi eskü ez! Megeaküdtök az alkotmányunkra s Istent hívták tanuságul, hogy úgy segítse őket, mint ők esküjüket tartják s úgy büntesse őket, ahogy megszegik azt!

Büntető Isten! Négyezer év óta de sokat elnéztél! Bűnre bűn jött össze s a sok esküszegést büntetlenül, bocszulatlan hagytad!

Nézz le a földre, boszuálló Isten s vond kérdőre, aki nevedre esküszik: megtartotta e, vagy megszegte-e fogadott esküjét! Áldd meg azokat, akik megtartották: ostoroddal verd le, kik meg merték szegni!

SZÍNHÁZ.

MŰSOR:

Hétfő, febr. 19.: „Párba.” színmű. (B)
Kedd, febr. 20.: „Dorrit kisasszony.”
Vigjáték. (C)
Szerda, febr. 21.: „Loute.” Bohózat. (A)
Csütörtök febr. 22.: „Hunyadi László.”
Opera. (B)
Péntek, febr. 23.: „Postás fiu és huga.”
Énekes bohózat. (C)
Szombat, febr. 24.: „Gül baba.” Operett.
Ujdonság. (Bérlétszűnet.)

Párba. Ma hétfőn este a Párba c. színmű kerül színi, melyben Almásy Lola nyújtott színvonalon álló alakítást. A kiváló irodalmi jelentőségű darab iránt nagy az érdeklődés.

Vasarnapi előadások. Vasárnap délután igazán zsufolt nézőtér előtt került színi a Csöppség c. vigjáték. Még a zenekari helyen is nézőközönség volt. Közel 50 ülőhelyet rögtönöztek e helyen. Szabó Irma énekszámát Huber karmester pianón kísérte. Zilahynak, Szabó Irmának, de általában az összes szereplőknek tomboló tetszésnyilvánításokban volt részük. Kétszáz számú közönség előtt a Drótos tót került színi, melyben Zilahyné, Föthy Frida, Polgár Sándor és Sarkady Vilmos tetszetek különösebben.

Dorrit kisasszony kerül színi holnap kedden, mely az idei vigjáték — ujdonságok egyik legnépszerűbb darabja.

Zonte. Ey a kacagató vigjáték szerdán kerül színi. A címszerepet Almásy Lola játssza, akinek alakítása elé nagy érdeklődéssel tekint a közönség.

HIREK.

— **Személyi hír.** Kovács József polgármester ma elutazott, de holnap már hazajön.

— **Függetlenségi-kör bálja.** E hó 24 én, szombaton lesz a függetlenségi kör bálja a Arany-bika disztermében. E bált a magyaros vendégszeretet, hamisítatlan jókedv jellemzi. Az idei mulatság is megtartja eredeti zomancát. A régi jó magyar táncokat Debrecen deli ifjai s halmvas arcu polgárlányai ropják. A letűnt hajdankor elevenedik fel, midőn a szilaj verbunkos és a büszke toborzó ütemei közben meg meg peng a sarkantyú, zengzeter kiséretül. Aki jól akar mulatni s hamisítatlan magyaros mulatságot akar végig élvezni, az legyen ott szombaton a Bika disztermében.

— **Tanácsülés.** A városi tanács kedden délelőtt tart ülést.

— **Justh Gyula nagybeteg.** Az el-lenzéken, de bizonyára az egész országban nagy megdöbbenést kelt a hír, hogy Justh Gyula súlyosan beteg. Vasárnap délben 39 fokos láza volt, amely az esti órákban 38 és fél fokra szállott ugyan le, de az orvosai így is szinte kizárták tartották, hogy Justh elnőkölhessen. Justh kétségbeesetten panaszkodott a látogatóinak s azt mondta:

— Nem bánom, ha száz fokos lázam lesz is és hordágyon visznek is az elnöki székbe, mégis ott leszek az ülésen.

De mert a megjelenése lehetetlenség volt, az ülést Bolgár Ferenc és Rakovszky István alelnökök vezették.

— **Városi muzeumunk gyarapodása.** Folyó év elsejétől, február hó 15-ig, másfél hónap alatt a városi muzeum nagyobbára ajándékozások és letétek, kisebb részben vásárlás által több mint félezer tárggyal gazdagodott. De lajstromozva még eddig csak 462 tárgy van. Ezekből nyomtatvány 56, kézirat (régibb és újabb eredetű) 48, kép, rajz, rézmetszet, festmény és fénykép 199, régiség 88; érem, pénz és peesát 52, természeti 4, néprajzi 15. E szaporodásnak oroszánrészt a városi levéltárból egy korábbi tanácsi határozat alapján átalhozott régi hiteles mértékek, fényképek stb. s a mészáros céh ládájának tartalma teszik; nem különben az asztalos ipartársulat gazdag letéte okozta ez örvedetes gyarapodást, melyről már annak idejében híradással voltunk. Ajándékokat kaptunk a következőktől: özv. Csurka Lajosné: gyászpartát. Dr. Kardos Samu: Szepesm. régi térképét s egy könyvet. Oláh Károly: gróf Tisza István leveleit. Kovács Ferenc földmives: tengeri esigát, több réz és ezüst pénzt, játékpénzt. Maurer Emil: agyagból rakott darázsészket, két helgolandi esigát. Csáky Gergely: egy XIV. századbeli a Cserén talált vaskardot. Both János gazda, Juhos István rikkancs, László József utkaparó, Kenyeres Mihály 48 as honvéd, Schwarz János, Morvay Károly, Held József tanulók: régi pénzeket: Löfkovics Arthur, használatra való peesátnyomót. Darnay Kálmán (Sümege.) A máramarosmegyei, veszprémmegyei, nagyváradi és nyiregyházi muzeumok kiadványait küldték meg. Néhai Debreceni Lajos volt városi napdijsz hagyatékából megkaptuk a Báthori vagy Báihonyi dalias debreceni családnak 1630 ban kiállított címeres nemes levelét. Kiss Lajos szegényházi gondnokról ezen felül a Strásay családnak 1628 ban kelt armálisát és Budai Esaiás Magyarország Historiáját. Vétel útján főként néprajzi tárgyakkal gyarapodott muzeumunk. E rovatba soroljuk a Szolnokról vásárolt igen érdekes Mammuth és ós bölény csontokat. Museumunk (Hatvan-utca 23. szám Csokonai ház) nyitva van és díjtalanul megtekinthető szombat d. u. 2-4, vasárnap d. n. 10-12 óra közt. A muzeum óre.

— **Harmadik művészestély.** A debreceni kereskedelmi csarnok ez idei harmadik művészestélyét február hó 24-én tartja meg. A vigalmi bizottság már erősen készül az estélyre. A meghívókat és a részletes műsorsort kedden kapják meg a Csarnok tagjai. A program kimagasló és fénypontja Szamosi Elza a m. kir. Operaház kiváló művésznőjének fellépte lesz, a ki dazdag és új műsorral vesz részt az estélyen. Az estély iránt óriási érdeklődés mutatkozik.

— **Halálkozás.** Vettük az alábbi gyászlapot: A legmélyebb fájdalom lesújtó érzetével tudatjuk a felejtethetlen jó testvér szerető sógor, kedves nagybácsi és áldott emlékü jó rokonnéhai Polgár Váráry Istvánnak f. hó 18-án, életének 53 ik évében, hosszas szenvedés után történt csendes elhunytát. Felejtethetlen kedves halottunk

földi részei e hó 20-án délután 2 órakor fognak a ref. egyház szertartása szerint Kőlcsey-utca 8-ik számú házunktól a nagytemplomban tartandó gyászszertartás után a Péterfia utcai temetőbe örök nyugalomra helyeztetni. Mely végtesztességétélre rokonainkat, ösmerőseinket, az elhunytak jó barátait és a n. é. közönséget szomorodott szívvvel meghívjuk. Bánatos testvére: Polgár Váráry András nejevel Szentessy Erzsébettel és gyermekeik. Váráry Zsuzsánna, özv. Polgár Liptay Gáborné. Áldás és béke lengjen porai felett!

— **Az O. M. K. E. választmánya** látogatott ülést tartott a Csarnok helyiségében Kardos László elnöklete alatt, melyen elfogadta a múlt év záró számadását, mely némi felesleggel zárul; elhatározta, hogy a központ útján felterjesztést intéz a M. A. V. igazgatóságához, melyben Debrecen érdeklő menetrend változtatásokat és módosításokra kér érélyes intézkedést, elhatározta továbbá Somossy László beérkezett indítványára Falk Lajos, Békés Lajos, Bárdos Géza urak felszólalása után, hogy a megrendelés gyűjtési törvény kijátszása közül észlelhető szédelgésekre a kereskedelmi miniszternél a központi elnökség útján érélyes és országos intézkedést kér s ezen beadványt a kamara és kereskedő társulatnak, hozzájárulás végett megküldi, tudomásul vette végre az újabban történt tagbeépéseket és Falk Lajos azon bejelentését, hogy a fűszer kereskedők az egységes zárórára nézve megállapodást létesítettek.

— **Mérnök egyesület Debrecenben.** Mérnökök egyesülete címmel a helybeli lapokban f. hó 11 én „Több mérnök” aláírással megjelent felszólításra bátor vagyok a következő megjegyzéseket megtenni: Mindenekelőtt sajnálattal kell konsiatálnom, hogy a műszaki kar, mely tudományos képzettségé néli és produktív munkásságánál fogva ugyanálunk, mint az egész művelt világon vezérszerepre volna hivatva, nálunk ellentétben a külföldi viszonyokkal a legsajnálatosabb állapotban van. Nemesak hogy még mindig nem áll a társadalomban az őt megillető helyen a többi okleveles emberek sorában, hanem tekintélye aláásva; a mérnöki cím szabadon bitorolható, munkásságát műszaki kamara nem biztosítja, mérnöki munkálatoakat bárki szabadon végezhet. Mindenki lehet mérnök, ha gépészeti ipari kolát végzett gépészmérnök. Ezen sajnálatos állapotok okát én a műszaki kar magatartásában találok, mely ridegen elutasít magától minden olyan eszmét, mely hivatva volna a műszaki kar helyzetén javítani. Bámulatos az az érzéketlenség, melyet a mérnökök a saját érdekeiket istápoló egyletekkel szemben tanúsítanak. Ennek az oka pedig abban keresendő, hogy nálunk a műszaki emberek túlnyomó része az állami szolgálatra van utalva, akik pedig oda bekerültek, egyszerre megszűntek érdeklődni a műszaki kar ügyei iránt, mert hivatali teendőiknél fogva nem találkozhatnak munkásságuk közben annyi rendellenességgel mint a magán mérnök, a ki ennek léptenyomon ki van téve. Elfelejtik, hogy a mérnöki címnek kontárok által való bitorlása rajtuk is sérelem, mert az nem az egyének, hanem a műszaki karnak sérelme. Az igen tisztelt kartárs uraknak a lapokban való felhívását őszintén üdvözölöm és egyuttal kérem különösen az állami szolgálataiban lévő kollegáinkat, ne idegenkedjenek a debreceni mérnök egylet megalakításától, mert a vidéki egyesületek, melyek kellemes és hasznos időtöltéstül szolgálnak, lesznek hivatva — az ideál műszaki kamara megvalósítását sietetni. Hogy pedig a műszaki kamara mindnyájunknak mily fontos érdeke, azt vitatnom nem is szükséges. Ezuton kérem fel tehát városunkban a műszaki kar nagytehetségű és magas állásokat betöltő tagjait, járjanak jó példával ök vegyék kezükbe jó akarattal

az ügyet, mert egy ilyen egylet keretén belül úgy is elől, v. n. n. k. vezérszerepre hivatva. Adják ök meg a módot arra, hogy egyletünk manél hamarabb megvalósuljon.

— **Megváltják a katonatartást.** Régi panasza mér a város lakosságának, hogy a katonaságot fegyvergyakorlatokra történő tömegesebb bevonulások alkalmával a lakosoknál szállásolták el. A megváltás már régóta égető kérdés. Most végre megtörtént az első lépés. Acél Géza főmérnök ugyanis elkészítette a Nyulason építendő katonai barakkok tervét, a melyen a katonai mérnökség is csak csekélyebb változtatásokat eszközölt. A terveket ma a tanács is elfogadta az építkezéshez már a kora tavaszon hozzáfognak.

— **Katonavonat főispáni beiktatásra.** Nem mindennapi különvontat ment át Makón az újvárosi állomásnál, barminő negyven kocsi, a mely katonával és loval volt megrakva. A külön vonat Aradról jött s nem állott meg csak Apátfalván, a hol másik gépet kaposoltak eléje. A különvonattal két század 33 as aradi baká és két század közös huszár utazott lovastól együtt — Hódmezővásárhelyre, a hol ma Nagy Mihály főispán installációja volt.

— **Borközi állapotban.** Andirkó János gaszállkodó, a város határában a Tég-lavető mellett elterülő újföldi lakos részeg állapotban vasárnap délben azzal állított be a Csapó utca 36 sz. alatt levő siketnénak intézetébe, hogy 6 siketnéma akar lenni. Az intézet vezetősége természetesen nem mutatkozott hajlandónak az ittasságtól hebegő Andirkó Jánost felvenni — az intézetbe, mire Andirkó éktelen ordítás közepette fakadt ki, szerinte ezen igazságtalan eljárás miatt a rendőrségre kísérték, ahol kijózanodása és kihallgatása után szabadon bocsájtották, azonban kihágás miatt folytatják ellene a vizsgálatot.

— **Berki brácsás panasz.** Berki Kálmán a Veres Tóni bandájabeli brácsás panaszt emelt a rendőrségnél, hogy vasárnap este 9 órakor, amíg 6 a „Magyar Király” kávéházban muzsikált, Balog Gyula Homokkert utca 63. szám alatt lakó asztalossegéd lakásába rontott, ott nejt és leányát — akik védtelenül, egyedül tartózkodtak odabaza — minden ok nélkül tetlegesen bántalmazta és csak a sebtiben elősiető házbelleknek sikerült a brutális Balogot annyira megfékezni, hogy meggátolhatták az esetleg származható nagyobb bajtól. A Berki Kálmán panaszát felvevő rendőrbiztos különösnek találva az esetet, a következő kérdést intézte a brácsás Berkihez: Mondja csak Berkes, miért rontott be az a Balog éppen magához minden ok nélkül, mikor abban, vagy más ezer meg ezer házban mások is laknak, akikhez beronthatott volna? Házzen, instálom, én is jobban szerettem volna, ha nem hozzám, hanem más hoz, — tesszem — a biztos urhoz rontott volna be. A rendőrség könnyű testi és magánlaksértésért, ugyszintén éjjeli csendháborításért indította meg a vizsgálatot.

x **Magyar ember nem használ mást, csak a bíres Hajdusági pedrőt,** mely legjobb bajsznővesztő és apólószér az összes bajszpedrő készítmények között. Hatása gyors és biztos! Postán 3 doboz 2 korona 15 fillérért utánvétellel bármentve küld a készítő Grósz Nagy Ferencz gyógyszerész, Debrecen Kossuth-utca.

x **A Népsegélyző-Bank** megnyitott Heti befizetési könyvecskéi (legkisebb 10 fillér) kiválthatók Piac-utca 42. sz. a. Lamprecht-palota földszint az udvarban.

NEM HISZI?!

próbálja meg

MIT?

hogy

Serónél

mily bámulatos olcsón lehet mindenféle férfi ruhát vásárolni. 0 0 0 0 0 0 0

DEBRECZEN, Piac-u. 61. az ujonan épült 3 emeletes Fischer-palotában, Szent-Anna-utóával szemben

TAVIRATON.**Az erőszak felült.****Együtt marad a Ház.****Katonaság a Házban.**

Az erőszak vérontásra készült, de a nemzet képviselői méltóságteles nyugalommal és higgadsággal kerültek ki a zsarnokságnak oly kedves kihívást.

Vérbe szeretnék volna fojtani a magyar nemzet jogait képviselő országgyűlés ellenállását. Felvonult a szuronyerdő és vérontás még sem történt. Hiába fenték a szuronyokat, hiába töltötték meg a puskákat, hiába szegeztek a monitorok ágyúit az országháznak, nem sikerült a védtelen, fegyvertelen képviselők megtámadása.

Az országgyűlés méltóságteles, felbontatlanul adta vissza a királyi levelet, mert azt illetéktelen alakoktól el nem fogadhatta, azután pedig ki mondta, hogy együtt marad és a legközelebbi ülést szerdára hívja össze. Természetesen a szerdai ülést az erőszak fogja megakadályozni és szerdán egyetlen képviselőt sem fognak beengedni az országházba. Az alkotmányosság a mai napon megszünt külső formáiban is.

Az erőszak előkészületei.

Már vasárnap délután alig lehetett katonát látni a főváros utcáin. Kimaradás engedélyt senki sem kapott, még a kaszányát is csak külön engedéllyel hagyhatták csak el. A tisztok is a kaszányákban tartózkodtak és az előkészületeket tették meg a nagy napra.

Ma hajnalban, mikor még az egész főváros szendergett, az összes kaszányákban riadót fújtak. A legénység a kaszányaudvarokon sorakozott, ahol éles töltésekkel látták el a bakákat. Kora reggel megindultak a képviselőház felé, az alkotmány vakparádés temetésére.

Reggel 8 órakor a katonaság és a rendőrség teljesen megszállotta az országház környékét. A térségen a 38. ik gyalogezred (Mólináry, budapesti) állt fel. A fegyvereket gúliba rakták. Az igazságügyminisztérium és a kuria épülete előtt az 1. honvéd gyalogezred állt fel, a Dunán pedig, az országház előtt két monitor volt, amelyek ágyúit a parlament épületére irányították.

De nemcsak a képviselőház előtt van katonaság, hanem az országháza épületében is. Még az éjszaka folyamán egész hadosztályt helyeztek ott el a kupolacsarnokban.

De a katonaságon kívül Rudnay Béla főkapitány és dr. Boda Dezső helyettes főkapitány vezetésével 1000 gyalogos és 400 lovas rendőr vonult fel, akik háromszoros kordont vontak az országháza előtt. Csakis igazolvánnyal lehetett a kordonon keresztül jutni. Sok képviselőt, akiknél nem volt igazolvány, visszatartottak.

Felvonultak 7 és 8 óra közt teljes hadi felszereléssel az 1. honvéd és a 18. közös huszárezred is.

Dacára az erőszak felvonulásának, mintegy 50.000 löny tömeg vonult fel, de az országház közelébe nem juthatott. Kossuth Ferencet, Polónyi Gézát, Vázsonyi Vilmost

és több ellenzéki politikust riadó éljenzéssel fogadtak. Sok férfi és nő gyászruhában jelent meg.

Tanácskozás az ülés előtt.

Az ülés előtt határozták el a pártok vezetői, hogy nem olvassák fel a királyi kéziratot, hanem tiltakoznak a karhatalom ki rendelése ellen.

Tekintettel arra, hogy a rendőrség és katonaság nemcsak az országháza környékét, hanem a kupolacsarnokot is megszállotta, tehát tanácskozni nem lehet;

tekintettel arra, hogy a királyi kéziratot nem a miniszterelnök, se annak megbízottja, hanem a királyi biztos és annak két megbízottja, tehát teljesen illetéktelen egyének kézbesítették,

határozza el a képviselőház, hogy a királyi kéziratot nem olvastatja fel, hanem egyszerűen visszaküldi

és miután így a képviselőház törvényesen feloszlatva nincsen, **együtt marad.**

Még a képviselők sem tudták, hogy mi lesz. A legnagyobb bizonytalanság uralkodott a képviselők közt. Azért nem is tudták előre a határozatot, nehogy a királyi biztos az „árulók” előre értesíthessék. A haladóparti újságírók ott szaglásztek a folyosókon, de nem tudtak meg semmit.

Az ülés lefolyása.

Pont 10 órakor megszólaltak a folyosó összes csengői és a képviselők betódultak a terembe. Csaknem mindenki helyén ült. Alig hiányzott a törvényelmi nevezetességű ülésről 20—25 képviselő. A karzatok is roskadásig megteltek.

Mikor Rakovszky István alelnök az emelvényen helyet foglalt, halotti csend honolt a teremben. Hangja elfojtott ugyan, de a csönd oly nagy, hogy mindenki tisztán hallja minden szavát:

— Az ülést megnyitom — mondotta, majd szó szerint a következő elnöki előterjesztést tette: Kezeink közt van egy királyi kézirat, amelyet **illetéktelen közegek nyújtottak át: két törzstiszt.** Indítványozom: határozza el a képviselőház, **hogy a királyi kézirat ne olvastassék fel, hanem adassék vissza.** (Általános helyeslés.) Elrendelem a szavazást. Akik az indítványt elfogadják, szíveskedjenek felállani.

Az egész Ház felállt e történelmi nevezetességű pillanatban, csak gróf Tisza István maradt ülve.

— Tehát a képviselőház egyhangulag elfogadta az indítványt a gróf Tisza István szavazata ellenében. Elfogadták a nemzetiségi, a horvát és a szabadelvűpárti képviselők, mert tényleg illetéktelen kezek adták át a királyi kéziratot, amelynek átadására csak a miniszterelnök jogosult.

Ezen határozat alapján a királyi kéziratot **felbontatlanul küldte vissza a képviselőház a királyi biztosnak.** Rakovszky István nyomban gondoskodott is a királyi levél visszaküldéséről.

Együtt marad a Ház.

Az elnöki széklet nyomban a határozat kihirdetése után Bolgár Ferenc (alkotmány-

párti) alelnök foglalta el, aki indítványozta, **hogy a mai ülés jegyzőkönyvét nyomban hitelesítsék és a képviselőház legközelebbi ülését, szerdán délelőtt 10 órára hívják össze.**

Az indítványt egyhangulag elfogadta a képviselőház, mire Bolgár Ferenc alelnök nyomban berekesztette az ülést, és a képviselők méltóságteles nyugalommal távoztak el az országházból.

Katonaság az ülésteremben.

Alig távoztak el a képviselők a Házból, az üléstermet katonaság vette körül és Fabricius honvédezerede vezetésével 200 közös baka (a 38. gyalogezredből) feltűzött szuronyokkal rontott az ülésterembe. Az elnöki széklet Fabricius honvédezerede foglalta el. Jobbról balról 2—2 szuronyos baka állott mellette.

Ekkor Fabricius feltörte a királyi levelet, amelyet visszaküldött neki Rakovszky István alelnök és felakarta olvasni.

Az újságírók karzatán és karzatokon, ahol sok képviselő is volt jelen, pokoli lármát tört ki erre.

— Haynau! Gazember! Hazaáruló! Megszegte a honvédekét! — és egyéb válogatott szitkok röpültek feléje.

Fütyölés és kiabálás töltötte meg a termet, de ezzel nem zavartatta magát a honvédezerede, hanem felolvasta a királyi leiratot, ahogy neki Nyírú megparanósolták.

Rövid, pár sorból áll a királyi kézirat. Az van benne, hogy a képviselőház munkaképtelen, tehát feloszlatja.

Ezután a katonaság bevonult a képviselők, hírlapírók szobájába. A folyosókat 200 fegyveres rendőr tisztította meg és szobáról szobára hatolva kiszorította a képviselőket, újságírókat és a közönséget az utcára.

Több letartóztatás is történt. Délelőtt 11 órakor a képviselőház összes termei üresek. A közönség az újságírókkal és képviselőkkel a Kossuth-nótát énekelve vonult ki az országházból.

Botrány a főrendiházban.

Pont 10 órakor tartotta ülését a főrendiház gróf Csáty Albin elnöklelte alatt. Legelőször is a miniszterelnök levelét olvastatta fel, amelyben értesítette, hogy királyi kézirat intézkedett a főrendiház összehívásáról. Felolvastatta.

Legelőször Majláth József gróf szólalt fel és óvat emelt a feloszlatás ellen az 1848. t. c. 45 §-a alapján.

Majd báró Prónay Dezső szólalt fel, és éles hangon kelt ki az aljas törvénytiprások ellen. Zugó helyeslés közt fejezte ki felháborodását, végül kérdést intézett az elnökhöz, tudja-e hogy katonaság van a Házban.

Az elnök azt feleli, hogy a Házban nincs katonaság, majd a gróf Majláth indítványát szavazásra bocsájtotta. Azt el is fogadták.

Ezután gróf Deseffy Aurél indítványozta, hogy a képviselőházzal egyöntetű határozatot hozzanak, tehát addig ne olvassák fel a királyi kéziratokat. (Helyeslés.)

De az erőszakos elnök, aki tudvalevőleg a darabontok embere, megakadályozta ezt, feltörette a királyi kézirat borítékát és elrendelte a kézirat felolvasását. Nagy zaj tört ki erre, úgy hogy egyetlen szót sem lehetett megérteni belőle. A főrendek követelték, hogy még egyszer olvassák fel, de az elnök ezt megtagadta.

Következett a jegyzőkönyv hitelesítés e.

Gőzmosoda

**Széchenyi-u. 42.
Telefon 323.**

Itt báró Prónay Dezső indítványozta a „legkegyelmesebb” szó törlését. A főrendiház el is határozta. Majd gróf Zichy Nándor indítványozta, hogy gróf Dessewffy Aurél indítványa vétessék a jegyzőkönyvbe, amelyet a főrendiház egyhangúlag el is fogadott volna, de a határozat meghozatalát az elnök erőszakosan megakadályozta. Ezt is elfogadták, mire az ülés véget ért.

Nyiri nem volt ott.

Nyiri Sándor a vitéz királyi biztos nem volt ma az országgyűlésben, hanem a várban tartózkodott. A rendőrség Máltás Hugó tanácsos vezetésével a várba vezető utvonulatokat megszállotta. A darabont-kormány tagjai a miniszterelnöki palotában szorongtak.

Délelőtt 10 órakor jött gróf Apponyi udvarnagy és a szent György-tér felől hajtattott be a királyi palotába, a hol izgatottan várták, mi fog történni a képviselőházban. Ekkor alkalmasint riasztó hírt kaphattak, mert Janauschek vezérőrnagy gépkocsira ült és átvágtatott a pesti oldalra. Majd gróf Károlyi György ment fel a miniszterelnöki palotába, a melynek ablaka kinyílt és mikor Nyiri Sándor is megérkezett, egyik tisztviselő kikiáltott a térre:

— Máltás!

Erre a darabont-szolga Máltás Hugó rendőrtanácsos szonnal felment a miniszterelnökhöz, aki parancsot adott ki a számára.

Az ifjúsági tüntetések.

Délelőtt 9—10 óra közt mintegy ezer főnyi diák vonult végig tüntető menetben a fővárosban. A rendőrség, miután minden épkezláb embere a várban és az országháza előtt volt, csak későn értesült az egyetemi ifjak felvonulásáról, akik a Bomba-téri lépcsőig vonultak. De a várba nem juthattak föl, mert a rendőrség visszaszorította őket.

Három királyi kézirat.

Három királyi kézirat érkezett ma az országgyűlés mindkét Házához.

Az első kéziratot 6 cs. és apostoli királyi felsége intézi legkegyelmesebben a magyar országgyűléshez királyi kormánya útján.

„Mi, I. Ferencz József, isten kegyelméből stb. Hü Magyarországnak főrendinek és képviselőinek 1905. február 15 én való egybegyűlésén királyi üdvözlétünk.

Kedvelt híveink! Az 1905. december 19-án kelt leiratunkat, amelyben a Ház üléseit március hó 1-ig elnapoltuk, a hivatkozott leiratunkat megváltoztatjuk, stb.”

Második leiratában a király tudatja, hogy „kedvelt hívünket, saékeli Nyiri Sándor v. b. t. t. vezérőrnagyunkat, a székesfejérvári V. honvédkerület parancsnokát teljhatalmu királyi biztosunkká kineveztük és meghagyjuk nektek, hogy neki minden parancsát teljesíteni, neki engedelmeskedni, az ellenszegülőket szigorúan büntetni, másként nem cselekedhetvén, stb.”

Harmadik leiratban a király az országgyűlés feloszlását rendeli el „miután a többséggé szövetkezett pártok elfogadható alapon (persze ez csak a királyi szempont!) kormányalakításra nem vállalkoztak, szívünk legmélyebb sajnálatára az országgyűlést, mivel ettől hasznos munkálkodás nem várható, feloszlattuk, fenntartván magunknak az új országgyűlés összehívását.” (Ez az a bizonyos mézesmadzag, reménysugár és hitetetés)

Az országgház kiürítése.

Ma délelőtt a katonaság teljesen kiürítette az országgház épületét. Még a nő, benlakó szolgáltnak is azonnal ki kellett költözködniük.

Családostól, butoraikkal együtt hurcolkodtak ki a képviselőház szolgálói az országgház épületéből és a katonaság sorfalai közt a Kossuth-nótát énekeltek.

Az épületet lezárták és most a rendőrség őrzi.

Agyonlőtt katona.

Ma délelőtt megrendítő szerencsétlenség történt a képviselőház előtti téren. A 38. gyalogezred egyik önkéntesének a puskája, miután a zárócsapot nem zárta el, vagy az ottani tolongásban kinyílt, véletlenül elszűt és a golyó a mögötte álló közlegény szívébe fúródott, aki azonnal meghalt. A holttestet elszállították, a vizsgálatot pedig megindították.

Közgazdaság.

Erős utótél. Meteor jelenti: A lejárt időjárás jelzéseinek megfelelőleg gyengébb hideg mellett havas csapadékos volt, miután a Napon lévő feltecsoport nemcsak tömörült, hanem annak egyik része meg is semmisült, úgy, hogy e feltecsoport, mely elsősorban volt, midőn átfordult hozzánk, elfordulása alkalmával már harmadrendűvé süllyedt. A február havának még hátralévő csomópontjai 16., 20., 21., 22., 23., 25., 26 ra esnek, melyek közül a 23—25-iek a legerősebb hatásúak. A 23—25-iki csomópontok hideg jellegűek és ha a Napon ezidőben ciklonos hatások jönnek elő, akkor még egy erősebb utótélben lesz részünk, különben pedig hűvös csapadékos időjárást várhatunk szeles, zivataros változatokkal. Március elején állandó időjárás érkezik, derült enyhébb jelleggel, amely jelleg már február legvégével alakul. A hűvösebb, esetleg hidegebb időjárás nagyobb változásokkal a 23-iki csomópont hatáskörében várható, mely után egész március hó végéig eltart, vagy a kellemetlenebb s a mezei munkálatok alkalmasabb idő éppen a tavasz kezdetével állana be. Ez, a Napon eljövő erőhatások következtében, még bizonyos módosulást szenvedhet ugyan, de az, hogy a hónap első két harmada állandóbb, utolsó harmada pedig erősen változatos lesz, középrészen nagyobb mérvű csapadékkal, ez esetben is érvényesül.

Közbányai sertésüzlet. Budapest, február 19.

Hizott sertésárak: I. Magyar elsőrendű: 1. Öreg nehéz (páronként 400 kilogrammon felüli súlyban) 128—130 fillérig. Öreg közép (páronként 300—400 kg-ig terjedő súlyban) 136—138 fillérig. Fialat nehéz (páronként 320 kg-grammon felüli súlyban) 134—135 fillérig. Fialat közép (páronként 229—230 kilogrammig terjedő súlyban) 133—134 fillérig. Fialat könnyű (páronként 250 kilogrammig terjedő) 133—134 fillérig. — II. Magyar szedett: Nehéz (páronként 280 kilogrammonként felüli súlyban) — fillérig. Közép (páronként 240—380 kilogramm súlyban) — fillérig. Könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig. — II. Szerbiai: Nehéz páronként 260 kilogrammon felüli súlyban 124—135 fillérig. Közép (páronként 240—260 kilogrammig terjedő súlyban) 133—134 fillérig. Könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban) 132—133 fillérig. IV. Romániai eredeti: S t a c h l Nehéz (páronként 240 kilogrammon felüli súlyban) — fillérig. Könnyű (páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban) — fillérig. V. Szerbiai Nehéz (páronként 265 kilogrammon felüli súlyban) — fillérig. Közép (páronként 240—260 kilogrammig terjedő súlyban) — fillérig. Könnyű páronként 230 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig. A hizott sertés üzleti nyazata csöndes.

MAGYAR állam vasutak menetrendje

1905. október hó 1-től.

Debrecenből indul		óra	perc
Budapest felé (gyorsvonat) —	d. u.	4	48
Budapest felé (gyorsvonat) —	reggel	8	57
Budapest — Nagyvárad felé —	d. u.	8	30
Budapest — Nagyvárad felé —	este	10	25
Szatmár — M.-Sziget felé —	d. u.	4	—
Csak Szatmár (gyorsvonat) —	d. u.	6	55
Csak Szatmár (teher v. sz. sz.) —	este	8	24
Szatmár—M.-Sziget f. (gyorsv.) —	d. u.	12	11
Miskolc—Kassa felé — — —	reggel	8	51
Miskolc—Kassa felé — — —	este	7	17
Szerencs—S.-A.-Ujhely Kassa f	d. u.	4	38
m. á. vasúttól	reggel	5	35
vásártérről —	reggel	5	44
m. á. vasúttól	d. e.	8	09
vásártérről —	d. e.	8	16
H.-Böszörmény	d. u.	11	11
B.-Sz.-Mihály	d. u.	11	20
felé	d. u.	4	41
m. á. vasúttól	d. u.	4	54
vásártérről —	este	7	—
m. á. vasúttól	este	7	07
vásártérről —	reggel	4	35
F.-Abony felé m. á. vasúttól	reggel	4	58
F.-Abony felé vásártérről —	d. u.	4	56
O.-Köcs—Polgár felé m. á. v.-tól	d. u.	5	18
O.-Köcs—Polgár felé vásártérről	reggel	9	35
Derecske—N.-Léta felé — —	d. u.	4	51
Derecske—N.-Léta felé — —	d. u.	4	51
Spestre érkezik:			
A reggel 8 ó. 57 p.-kor ind. gy. v.	d. u.	1	50
A déli 12 ó. 05 p.-kor ind. sz. v.	este	6	40
Az este 10 ó. 31.-kor ind. sz. v.	reggel	5	45
A d. u. 4 ó. 46 p.-kor ind. sz. v.	este	9	35
Budapestről Debrecenbe indul:			
A d. u. 12 ó. 4 p.-kor érk. gy. v.	reggel	7	25
A d. u. 8 ó. 29 p.-kor érk. sz. v.	reggel	9	—
Az este 6 ó. 29 p.-kor érk. gy. v.	d. u.	2	35
Az éjjel 12 ó. 24 p.-kor érk. sz. v.	este	7	—
(P.-Ladányig gy. v. átszállással)	este	9	15
Debrecenbe érkezik:			
Budapest felől (sznmélyvonat)	d. u.	8	29
Budapest—Nagyvárad f. gyors	este	6	40
Budapest—Nagyvárad felől —	éjjel	9	24
Budapest—Nagyvárad felől —	d. u.	8	29
Csak P.-Ladánytól — — —	reggel	7	48
Csak Szatmár felől — — —	reggel	8	57
Szatmár—M.-Sziget felől — —	d. e.	4	31
Csak M.-Sziget felől (gyorsvonat)	d. u.	10	11
Csak M.-Sziget felől — — —	este	6	48
Szatmár felől — — —	este	8	04
Kassa—Miskolc felől — — —	d. e.	8	19
Kassa—S.-A.-Ujhely—Szerencs	este	11	31
B.-Sz.-Mihály			
vásártérről —	reggel	7	33
m. á. vasúttól	d. e.	7	40
vásártérről —	este	6	32
m. á. vasúttól	este	6	38
vásártérről —	d. u.	8	29
m. á. vasúttól	d. u.	8	35
F.-Abony felől			
vásártérről —	d. u.	7	44
F.-Abony felől m. á. vasúttól	d. u.	7	54
O.-Köcs—Polgár felől vás. tér.	reggel	5	25
O.-Köcs—Polgár felől m. á. vasúttól	reggel	5	35
Derecske—Nagy-Léta felől —	reggel	7	15
Derecske—Nagy-Léta felől —	d. u.	8	18

Serravallo

Kina-bora vassal.

Erősítőszert gyöngyölkedők, vérszegények és lábadozók részére. Kiválóan jó ízű.

Kiválóan jó ízű.

Több mint 40000 orvosi elismerés nyilatkozat.

Kapható: I. Serravallo-nál

Triest-Barcola.

A gyógyszárakban pedig 1/2 lit, 2 K. 50 fillér.
1 " 4 " 80 "

1906. Farsangi idényre

ajánljuk a legdivatosabb béli kelméinket, 120 cm. fehér és színes francia batistákat. Selymek: Christalin, Rádium, Pongennette, Taft-Messaline, Lionnaise divatos báli színekben.

Egyes beosztott, félig kész, himzett batist és csipkével díszített selyem ruhák 20 koronától feljebb.

Selyem és csipke sálók, legyezők, báli keztyűk, fehér és színes áttört harisnyák nagy választékban, olcsó szabót árakhoz.

SZABÓ LAJOS FIAI

vászon, divat és szőnyegruhák.

DEBRECEN, RÓZSATÉR.

Árlejtségi pályázat.

A mikolai év. ref. egyház temploma külső vakolása és toronytető felépítési munkálatára, mely az 1906. év nyarán teljesítendő-írás vagy szóbeli árlejtsést hirdet (8000 korona) egy meglévő és a lelkészi lakon megtekinthető tervrajz alapján. Vállalkozók 10% bónuszpénzzel az 1906. évi március hó 22 napján délután 3 órakor a község házában megtartandó árlejtségi meghívatnak.

Egyháztanács.

Hatóságilag engedélyezett végkiárulás.

Üzletem teljes felosztása miatt az összes raktáron levő árukészletet (dizsművek, bőr áruk, acél áruk, utazási cikkek, férfi divat stb.)

beszerzési áron alól

árusítom ki.

Ezen ritka kedvező alkalmat a m. t. vevő közönség figyelmébe ajánlom.

Teljes tisztelettel

Borsos Kata

DEBRECEN, Városháza.

Dürkopp-varrógépek

családok használatára, himzésre kitűnően használható.

Ipari célokra a legjobban megfelel.

Dürkopp és Társa

Gráz.

Szétküldési raktár: Bécs.

Meggyőződhet

árunk versenyképességéről, mert kötésszerűleg megvettünk a legnagyobb vászonszövőgyárak

egyikétől 10000 vég 30 rőfös legkitűnőbb minőségű vásznat, tehát szállíthatunk minden magántogasztónak és viszontelárusítónak

legelsőrendű rumburgit 84 cmtr széles 5 frt 70 krjával
legfinomabb battisztvásznat 84 „ „ 6 „ 10 „

eszerint legalább 30 százalékkal olcsóbban mint bárki más, utánvét vagy a pénz előleges beküldése mellett.

== Meg nem felelő áruért a pénz visszaadatik. ==

Senki el ne mulassza e soha vissza nem térő kedvező alkalmat!

MELLER L. Egyed.

Hungária Vászonáruház

Budapest V. Váci-körut 26.

Dr. Politzer Sanatóriuma

és vizgyógyintézete,

Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 7. sz.

Egész éven át nyitva.

Vizgyógyászok. Villanygyógyászat, szénsavas-, törpefenyő és ásvány fürdők, forróvíz kezelés, Vibrációs massage hízáló és soványító gyógymód. Inhalatók.
Javallatok: Idegesség minden neme szív, tüdőbaj. Edző eljárások. Izom és izom csúznál forró lélegeztetéssel bámulatos gyógyeredmények. — Kitűnő ellátás, szép betegszobák, penzió (lakás és ellátás) naponta 5 és 7 korona. Állandó orvosi felügyelet Felvilágosítással szívesen szolgál:

Dr. POLITZER JAKAB, az intézet tulajdonosa és vezetője.

„ÜSTÖKÖS”

legelterjedtebb és legrégibb élelapp.

49. évfolyam.

Megjelen minden csütörtökön.

Művészi illusztrált adomái, kitűnő rovatal folytán a legkedveltebb hetilap

Előfizetési ára: 1/4 évre 4 korona.

Lapunk előfizetői (nyilvános helyiségek kivételével) 3 koronáért kapják, ha általunk rendelik meg az „Üstökös”, vagy egy címzettet beküldenek

a szerkesztőség és kiadóhivatal címére:

BUDAPEST, VI. kerület, Desseffy-utca 26. szám.

Utalványok így címzendők: ÜSTÖKÖS—BUDAPEST.

Ajándék! Minden előfizető megkapja ujév után a „Jókai 25 regénye modern kiadásban” című illusztrált díszkötetet. (Egy album Pál Hugó illusztrációival.)

APRÓ HIRDETÉSEK.

Dija 10 szóig 30 fillér, minden további szó 3 fillér vastagabb betűkkel nyomtatott szó 6 fillér.

Levélbeli tudakozódásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges bélyeg beküldetik. Apró hirdetések előre fizetendők.

A
„DEBRECEN”
munkesztőségének
és
kiadóhivatalának
Telefon száma
412.

Eladás.

Sestakertben

a nagyerdei járásban modern, kényelmes villa, fenyves parkkal, gáz bevezetéssel, jövizű kúttal, 1400 négyzetes öljő karban levő termő szőlővel eladó, Értekezhetni Piac utca 44 sz. ügyvédi irodában.

Egy fiatal

fűszer kereskedő segéd jó bizonyítvánnyal alkalmasságot keres Debrecenben vagy vidéken. Címe: Asztalos Antal Hajdu szovaton.

Kiadó uri lakás

Simonffy utcai 1 szám alatti városi bérházban a II. emeleti lépcsőnél az első emeleten egy elkülönített, 3 szoba, előszoba, konyha, cselédszoba és kamarából álló, uri lakás május 1-re kiadó. Értekezhetni az Ipartestületnél.

Posta könyv

ajánlott levelekhez félárban kapható a kiadóhivatalban Csapó u. 10 sz.

Kiadó bolt

és lakás Csapó-utca 28 szám alatt.

Jó forgalmu

helyen fűszerüzlet teljes felszereléssel más válat miatt kiadó. A berendezés és felszerés a házi gazdájé. Szoba, konyha, pince, fűskamra és bolt-helység 15 frt egy óra. Cím a kiadóhivatalban.

Három

szobás lakás Kandia-utca 7 szám kiadó.

Közönséges

csomag posta könyv félárban kapható a kiadóhivatalban. Csapó u. 10 sz.

Az elepi pusztához

tartozó 92 katenális hold eladó. Értekezhetni Messter-utca 31 sz. háznál. Ugyanott egy utcai lakosztály kiadó.

Szeoskavágó gép,

kézihajtásra teljesen új eladó. Értekezhetni Messter utca 21.

Külön bejératu

utcai két szoba, butor nélküli, május 1-sőre kiadó. Teleki-u. 16 sz.

Friedberg-féle

akadémia Frankfurt a. M.
Politechnikai intézet gépészek, építész- és gépész mérnökök ugyszintén építészek számára.

Atnedvesedtek már az ön lábai?

Nem mert én nedves időben

Storm Slipper

vagy

Sárcipőket

viselek, melyek Boston Rubber Shoe Co.

Bostoni gyárából valók, könnyűek és elegánsak

Kaphatók: Kálnai Lipót, Fekete Jakab és

Mandel Lipót üzletében **DEBRECEN**.

Vezérképviselt Ausztria Magyarország részére:

Wellisch Frankl és Társa.

Bécs I. Fleischmarkt 12 és 14.

A Richter-féle Horgony-Kőépítőszekevények

az egyedüli foglalkozási játék a melyet a gyermekek mindig szívesen játszanak. Egyik játékszer sem oly sokoldalú, érdekes és olcsó, mint az elpusztíthatatlan Horgony-Kőépítőszekevény, mely minden egyes kiegészítőszekrényvel tanulásosabbá és a gyermekek nézve kedveltebbé válik. Néhány év óta minden egyes Horgony-Kőépítőszekevény a gyorsan kedvelté vált

Horgony-Hidépítőszekevények

által is tervszerűen kiegészíthető, úgyhogy a gyermekek egy ilyen szekrény beszerzése után pompás vashidakat is felállíthatnak.

Hogy mindenkori gyermek számára egy megfelelő szekrényt

könnyen és biztosan kiálaszthassunk, hozassuk meg az alant jegyzett cégtől a szép képes kőépítőszekevény árjegyzéket, mely kívánatra ingyen beküldetik és számos építési minta- és felette érdekes elismert nyilatkozatot tartalmaz.

A Richter-féle Horgony-Kőépítőszekevények és Horgony-Hidépítőszekevények, valamint a Horgony-Mozaik- és egyéb felette érdekes rakási-játékok minden finomabb játékszerüzletben 75 fillértől, 1.50, 3 koronáig és magasabb áron kaphatók. A sok utánzat miatt azonban bevásárláskor igen óvatossá legyünk és minden egyes szekrényt a híres „Horgony” gyárijeggyel együtt meg kell hámisítványt visszautasítsunk; mert oktalannak volna jó pénzt egy értéktelen hamisítványért kifizetni! A ki nem tudó, az kérje meg árjegyzéket a híres mporator zenélőművekről és beszélőgépekről.

Richter F. Ad. és Társa.

kir. udvari és kamarai szállítók, BÉCS,

Iroda és raktár: I. Operngasse 16, Gyár: XIII. (Hietzing).

Rudolstadt, Nürnberg Olten (Sváj), Rotterdam, Szt.-Pétervár, New. York.

Csipke maradékok félárban.

Egész Debrecen nézete

Szallagmaradékok félárban

az, hogy

Vigyázz! Löwy F. cégnél. Kékre festett kirakat.

rőfős és női divat áruháza, Debrecen Piac-u. 24. sz.

Jól és olcsón lehet vásárolni női divat és legújabb angol kelméket, úgy rumburgi vásznakot, mint mindenféle damast árut, szövet garnitúrát, szőnyeg, függöny és butor kelméket.

Saját készítésű **Paplanom** a legjobb és legolcsóbb minden minőségben és színben, állandó nagy választék van raktáron; legújabb:

1 mtr. Rádium 120 omt. széles	frt. 2.50.	1 mtr. 80 omt. széles Batiszt	35. 38. 45.
1 mtr. Christalin 120 omt. széles	frt. 1.75.	1 mtr. 120 omt. széles Batiszt	50. 55. 65.

Guffirozott crep fodor minden színben mtr. 22 kr.

1 drb. selyem színházi Blous (divatos) 5.75. — ugyanolyan himzett elejtű 7.50 kr.

Menyasszonyok!!! csakis itten vásároljanak!